

Informace ze zdravotnictví Olomouckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Olomouc
25.8.2006

5

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Olomouckém kraji v roce 2005

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch in the
Olomoucký region in 2005*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Olomouckém kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the Olomoucký region in 2005 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí je výkaz A (MZ) 1-01 a pro zpracování dat o lůžkové péči výkaz L (MZ) 1-02. Roční výkaz o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí A (MZ) 1-01 vyplňuje samostatně každé ambulantní oddělení (pracoviště) TRN, včetně ambulantních částí nemocnic ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. V kraji mělo zpravodajskou povinnost 15 zařízení a návratnost výkazů byla 100 %. Oba tyto výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2005. Tento program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a po jeho schválení Českým statistickým úřadem zveřejněn ve Sbírce zákonů. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS / Výkazy 2005]. Pro výpočet relací na počet obyvatel byly použity údaje Českého statistického úřadu.

Edice IZK o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v kraji v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Ambulantní péče v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí

Ambulantní péči v oboru TRN, zajišťovalo k 31.12.2005 v Olomouckém kraji 15 zdravotnických zařízení, ve kterých pracovalo 18,10 lékařů a 35,57 ZPBD - zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských povoláních § 5 - § 21 (součet úvazků včetně smluvních). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 2,7 lékařů (ČR 3,3), na jedno lékařské místo tohoto oboru připadlo v kraji 36 946 obyvatel (ČR 30 430).

V ordinacích TRN bylo provedeno 118 642 ošetření - vyšetření (dále jen ošetření). V průměru na jednoho lékaře připadlo 6 555 ošetření (ČR 6 249). Tento ukazatel byl nejvyšší v okrese Jeseník, kde na jednoho lékaře připadlo 10 128 ošetření a nejnižší v okrese Olomouc, kde bylo 5 235 ošetření na jednoho lékaře.

Proti tuberkulóze bylo v kraji očkováno 5 806 osob. Nejpočetnější skupinou očkovaných byly děti ve věku 11 let (79 %). Komplikace po vakcinaci nastaly ve 29 případech (0,5 %).

Na ambulantních pracovištích TRN bylo pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí dispenzarizováno celkem 24 415 osob, z toho 63,6 % mužů a 36,4 % žen. V přepočtu na 10 tisíc obyvatel byl celkový počet dispenzarizovaných v kraji o 23 % nižší než v ČR. Nejčastější příčinou dispenzarizace (v 63,7 %) byla chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN). Toto onemocnění bylo v roce 2005 nově zařazeno do sledování v členění na jednotlivá stadia (dříve chronická bronchitis a emfyzém plic). Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních TRN v kraji bylo astma bronchiale (9,8 %), které je sledováno podle 4 stupňů závažnosti a zánětlivá onemocnění plic (8,0 %).

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 4 222 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakterií. Z tohoto počtu tvořily 1,8 % děti mladší 15 let. Dále byly sledovány osoby se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou (4 910). Z této skupiny bylo 4 827 (98 %) kuřáků s vysokým konzumem cigaret, 8 osob s dysplastickými buňkami ve sputu a 75 osob s profesionální expozicí karcero-genů.

Činnost lůžkových plicních oddělení nemocnic a OLÚ

Akutní léčebnou péči poskytovala 3 lůžková nemocniční oddělení s 10,35 lékaři a 34,35 ZPBD. V roce 2005 bylo hospitalizováno 2 371 pacientů s průměrnou ošetřovací dobou 9,9 dní (ČR 11,0). Průměrný počet lůžek činil 86,0 a průměrný denní stav obsazených lůžek byl 64,4 lůžek.

Dlouhodobou léčebnou péči pro 1959 hospitalizovaných pacientů poskytovala 2 oddělení odborných léčebných ústavů s průměrným počtem lůžek 273,0 a průměrným denním stavem obsazených lůžek 189,9. Průměrná ošetřovací doba byla 35,4 dní (ČR 35,5). Ke konci roku 2005 zajišťovalo odbornou péči 11,15 lékařů a 54,20 ZPBD.

Informace je doplněná mapou, která znázorňuje rozložení zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní péči v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí k 31.12.2005.

Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-)	v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
Ležatý křížek (x)	značí, že zápis není možný z logických důvodů

Zpracovala: Dagmar Kaňáková

ÚZIS ČR, Olomoucký krajský odbor

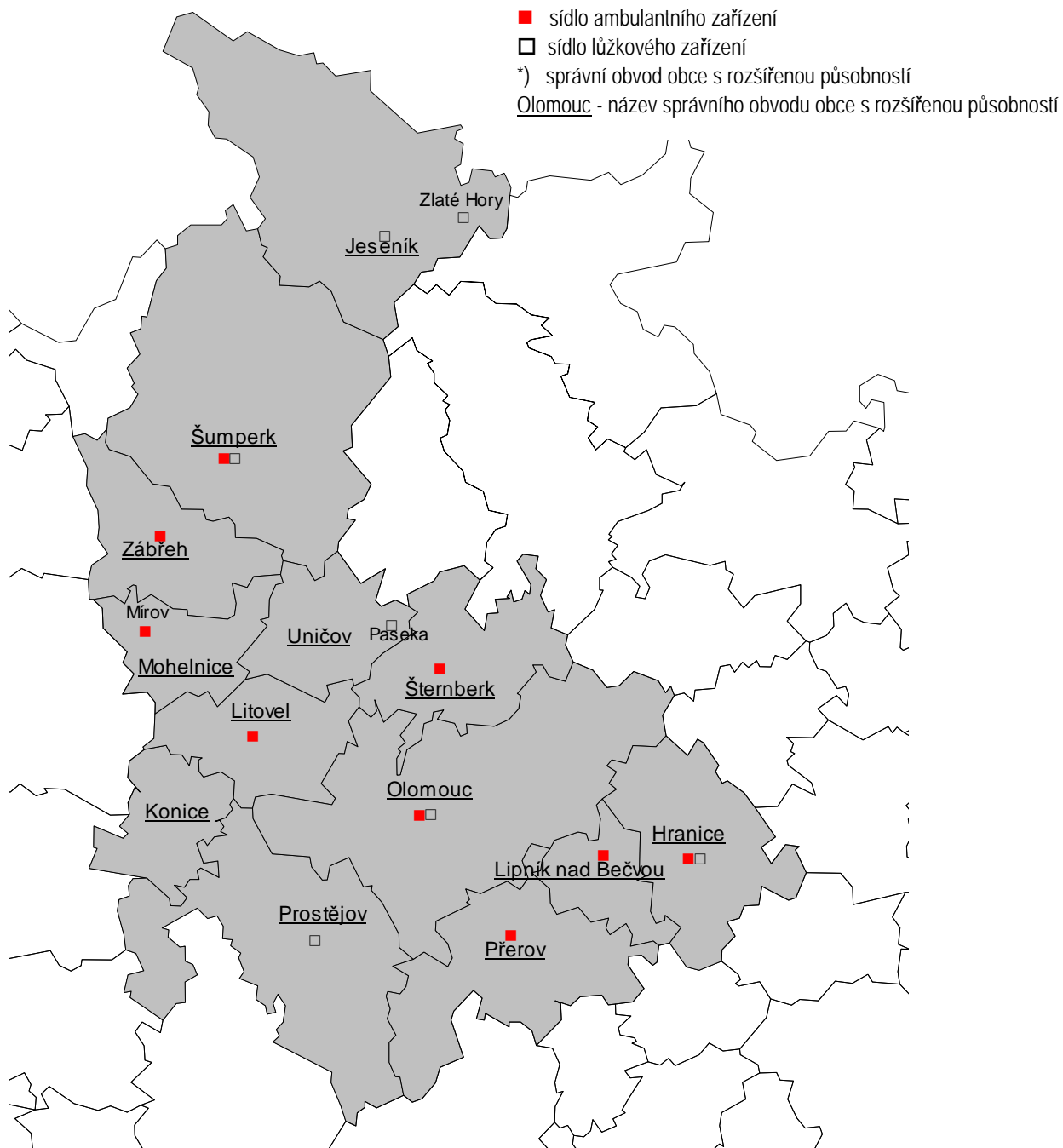
Kosmonautů 10, P.O.BOX 9,

772 11 Olomouc

tel.: 585 510 242

e-mail: strelcova@uzis.cz, <http://www.uzis.cz>

Sít' zdravotnických zařízení Olomouckého kraje poskytujících ambulanci péči v oboru TRN dle ORP ^{*)}

Mapa znázorňuje umístění zdravotnických zařízení, vč. detašovaných pracovišť, bez ohledu na jejich počet.

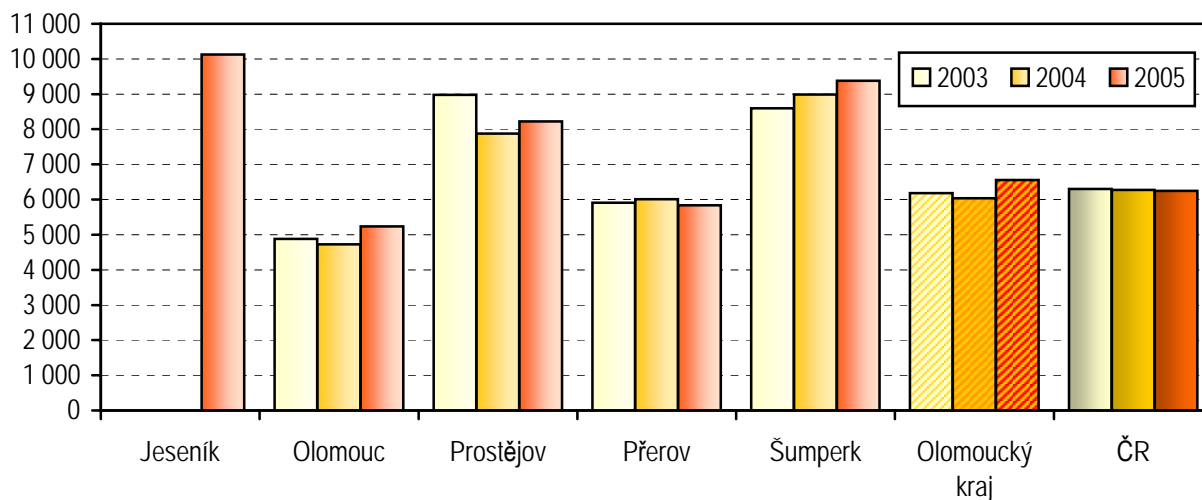
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	5	8,95	49,45	21,05	57 773	2 631	48,70	6 455,1
Samostatné ordinace lékařů specialistů	8	8,94	49,39	14,21	59 613	3 175	50,25	6 668,1
Ostatní ambulantní ZZ	2	0,21	1,16	0,31	1 256	-	1,06	5 981,0
Olomoucký kraj	15	18,10	100,00	35,57	118 642	5 806	100,00	6 554,8
dle území (okresu)								
Jeseník	1	1,00	5,52	2,00	10 128	337	8,54	10 128,0
Olomouc	5	8,25	45,58	16,66	43 193	1 553	36,41	5 235,5
Prostějov	1	1,50	8,29	3,50	12 330	1 125	10,39	8 220,0
Přerov	4	4,50	24,86	6,25	26 269	1 062	22,14	5 837,6
Šumperk	4	2,85	15,75	7,16	26 722	1 729	22,52	9 376,1
Olomoucký kraj	15	18,10	100,00	35,57	118 642	5 806	100,00	6 554,8
Česká republika	305	336,87	x	670,02	2 105 120	102 557	x	6 249,1

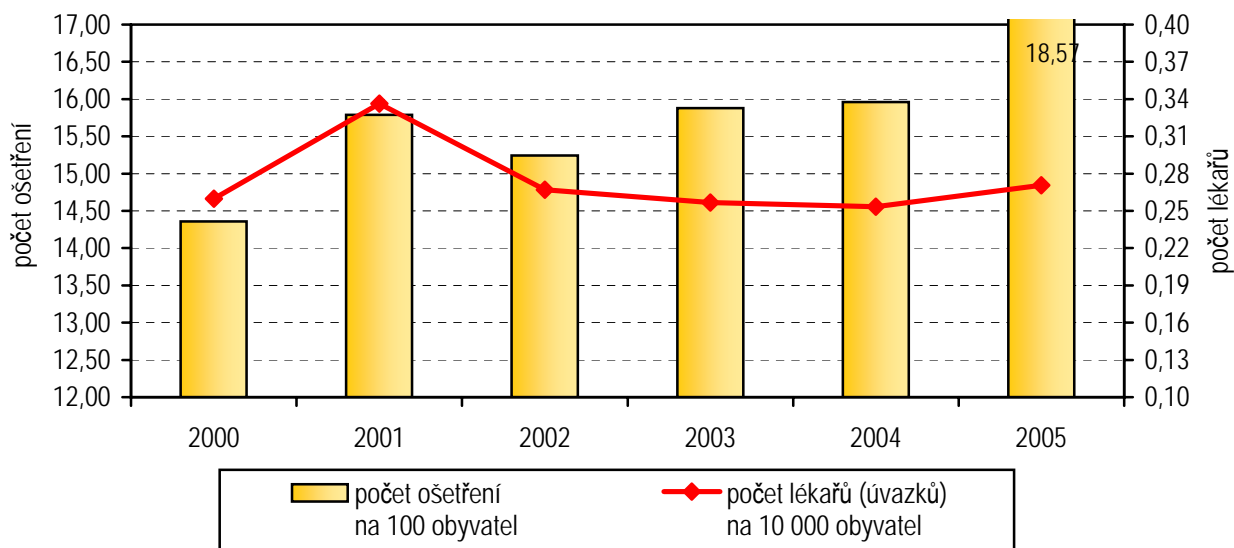
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních. V okrese Jeseník byl údaj úvazků lékaře dodatečně opraven na 1,00

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

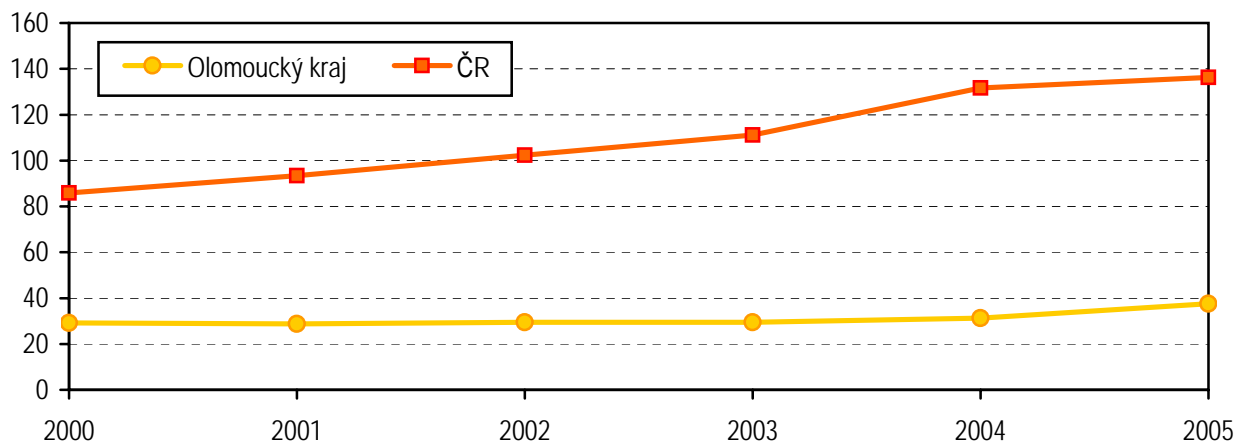
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2003 - 2005

Počet ošetření a počet lékařů v oboru TBC a respiračních nemocí v letech 2000 - 2005

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiale na pracovištích TRN na 10 000 obyvatel v letech 2000 - 2005

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	kraj					na 10 tis. obyvatel	
	celkem	z toho					
		ženy	děti (0-14 let)	nově přijatí muži ¹⁾	nově přijaté ženy ¹⁾		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	790	189	-	228	97	12,36	16,29
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	39	20	-	4	6	0,61	1,66
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	219	93	-	18	8	3,43	4,00
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	1 952	745	-	391	242	30,54	41,15
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	15 562	5 196	-	2 171	1 041	243,48	230,12
stadium 0 - rizikové	4 565	1 564	-	1 009	437	71,42	49,37
stadium 1 - lehké	4 191	1 585	-	412	209	65,57	55,41
stadium 2 - střední	3 896	1 151	-	345	181	60,95	67,56
stadium 3 - těžké	2 189	699	-	298	162	34,25	40,64
stadium 4 - velmi těžké	721	197	-	107	52	11,28	14,89
Astma bronchiální (J45.1-9, J46)	2 403	1 257	2	223	181	37,60	136,17
stupeň 1 - intermitentní	828	449	-	76	49	12,95	33,88
stupeň 2 - lehké perzistující	675	352	2	67	63	10,56	47,17
stupeň 3 - středně těžké perzistující	705	358	-	62	57	11,03	42,04
stupeň 4 - těžké perzistující	195	98	-	18	12	3,05	12,13
Bronchiektázie (J47)	214	85	-	10	3	3,35	5,07
Sarkoidóza (D86.0,2)	425	286	-	11	16	6,65	8,05
Pneumokoniózy (J60-J66)	271	5	-	7	-	4,24	13,86
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	131	44	-	7	9	2,05	5,71
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	636	233	-	63	27	9,95	8,06
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	275	101	-	28	12	4,30	6,58
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	1 498	628	-	501	396	23,44	18,73
Celkem	24 415	8 882	2	3 662	2 038	381,99	495,44

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Jeseník	162	-	69	4	917
Olomouc	1 203	-	454	38	2 775
Prostějov	426	-	183	8	5
Přerov	178	-	16	3	923
Šumperk	1 149	3	382	22	290
Olomoucký kraj	3 118	3	1 104	75	4 910
ČR	33 319	55	29 876	2 237	137 080

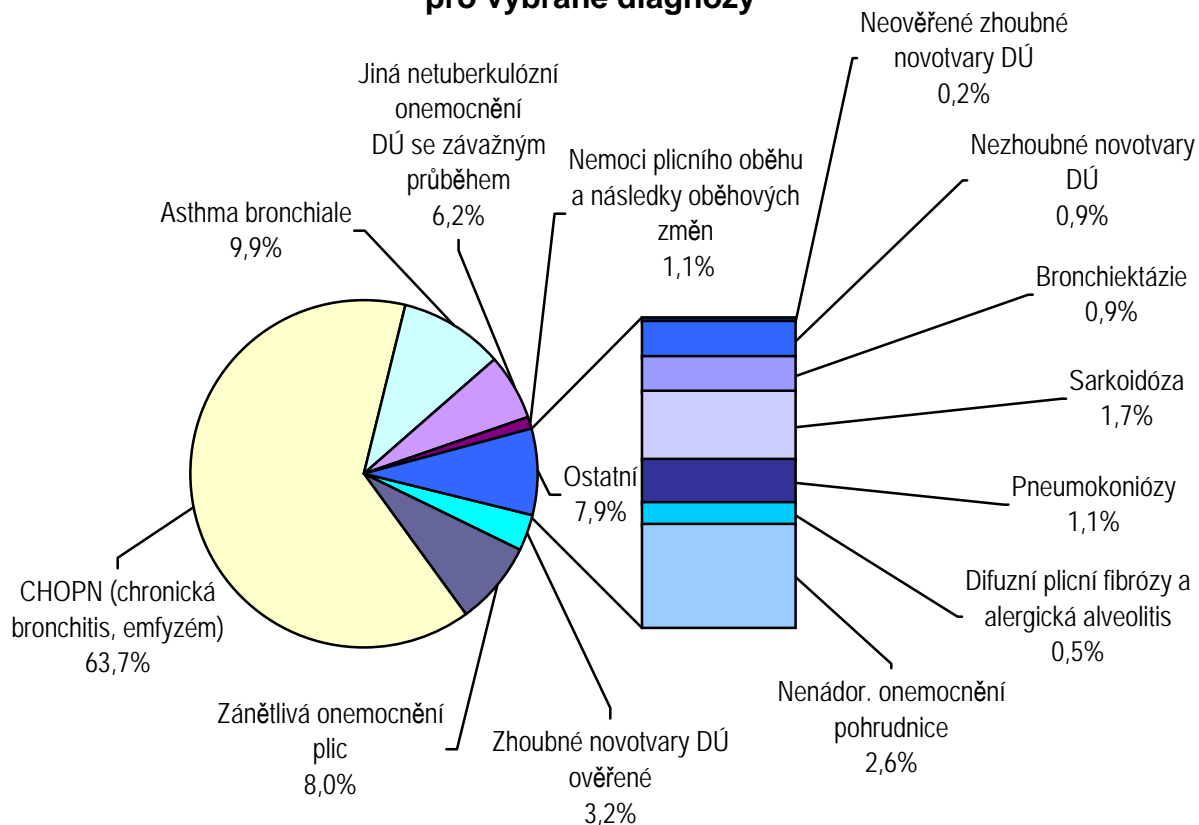
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přearazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu dýchacího ústrojí) nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- mají závažné přidružené nemoci,
- mají závažné přidružené podmínky,
- mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriály.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriálou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	3	43	2	21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	10,35	184,54	11,15	72,32
ZPBD ²⁾ celkem	34,35	571,99	54,20	375,31
sestry ²⁾ u lůžka	32,35	530,49	49,25	334,99
ZPOD ²⁾	12,19	170,83	16,00	102,19
Průměrný počet lůžek	86,00	1 608,71	273,00	1 895,45
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	64,4	1 168,6	189,9	1 380,7
na 1 lékaře	6,2	6,3	17,0	19,1
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,0	2,2	3,9	4,1
Počet lékařů na 100 lůžek	12,03	11,46	4,34	3,90
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	39,94	35,53	21,09	20,22
Počet hospitalizovaných	2 371	38 776	1 959	14 208
Nemocniční letalita	60,1	82,4	35,9	49,3
Využití lůžek ve dnech	273,3	265,1	269,6	265,9
Průměrná ošetrovací doba	9,9	11,0	35,4	35,5
Prostoj lůžek ³⁾	1,4	2,5	7,5	8,1

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Fakultní nemocnice Olomouc

Nemocnice Prostějov, příspěvková org.

Šumperská nemocnice a.s.

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

Léčebna tuberkul. a respir. nemocí Paseka u Šternberka

SANATORIUM EDEL, s.r.o. Zlaté Hory